

Samtalsmatta

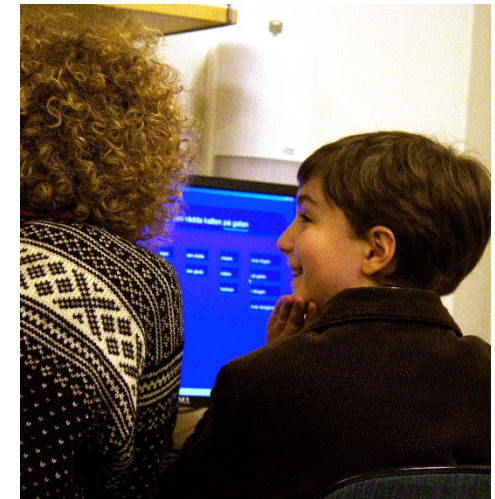
**Ett redskap för att fördela makt
i samtalet och ge alla möjlighet
att uttrycka sin åsikt**

Margret Buchholz
Specialistarbetsterapeut på DART
Doktorand, inst. för neurovetenskap
och fysiologi, Sekt. för hälsa och
rehabilitering

DART

Kommunikations- och
dataresurscenter

www.dart-gbg.org

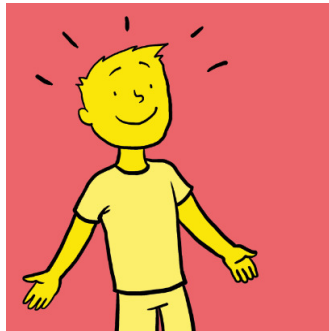
www.talkingmats.com

margret.buchholz@vgregion.se

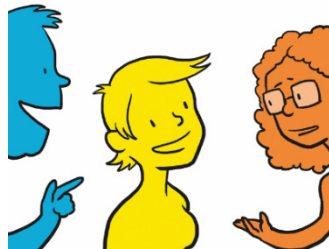
Innehåll

- Samtalsmatta – vad är det och hur fungerar det
- Exempel på hur samtalsmatta kan användas för att möjliggöra deltagande i planering och utveckling och på så sätt öka självbestämmande och delaktighet

Syftet med samtalsmatta

Öka möjligheten för personer med kommunikationssvårigheter att kunna samtala om ämnen som berör dem

Rätten till självbestämmande är lagstadgad

- Sveriges rikes lag
- FN:s konvention om mänskliga rättigheter (Sv1949)
- Europakonventionen(Sv 1952)
- Barnkonventionen (Sv 1990)
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Sv 2008)

“Domstolar och offentliga organisationer måste behandla alla lika, med rättvisa, värdighet och respekt”

Visuell skala

Fråge-
ställningar

Activities Garden Food Noise Bathroom Toilet

Safety Staff Lounge

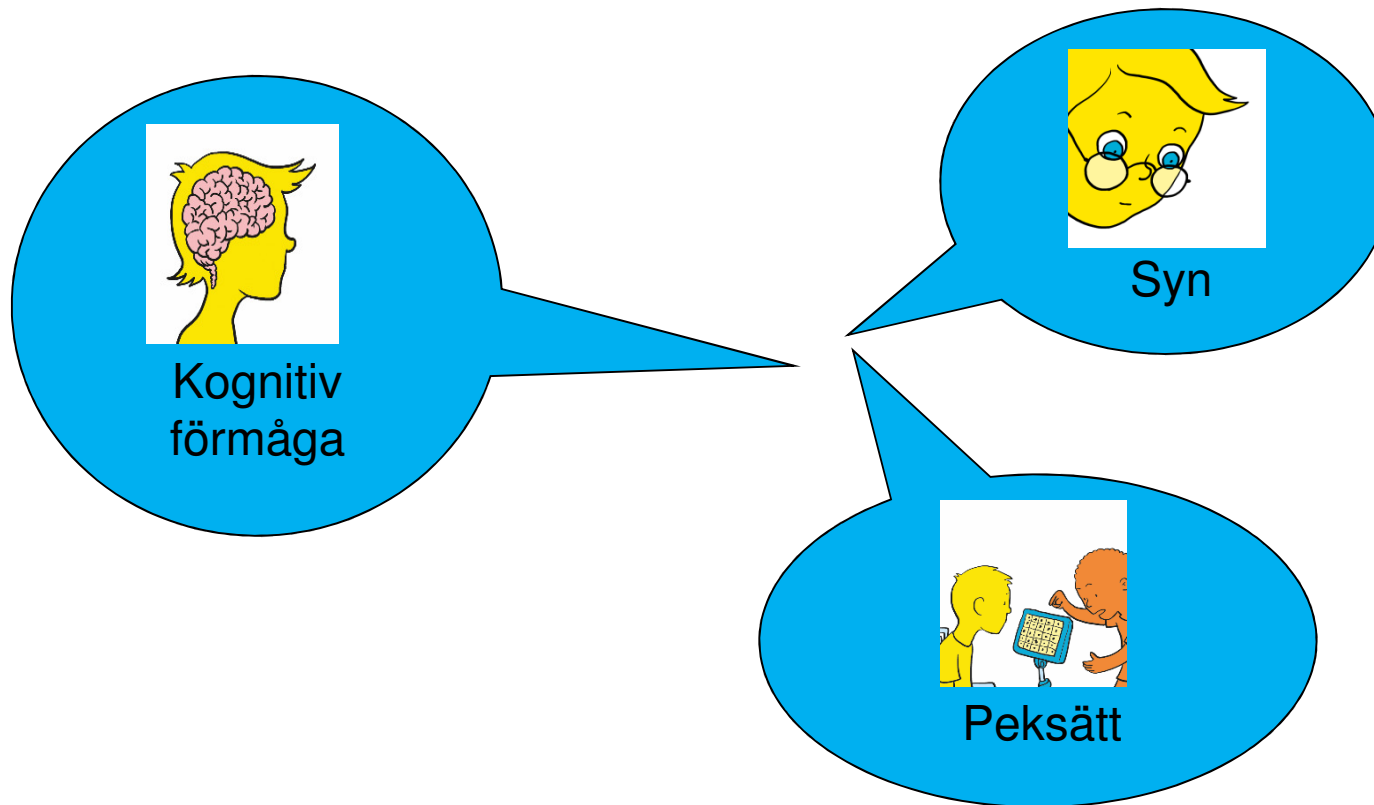
Your room Other residents

Where you live

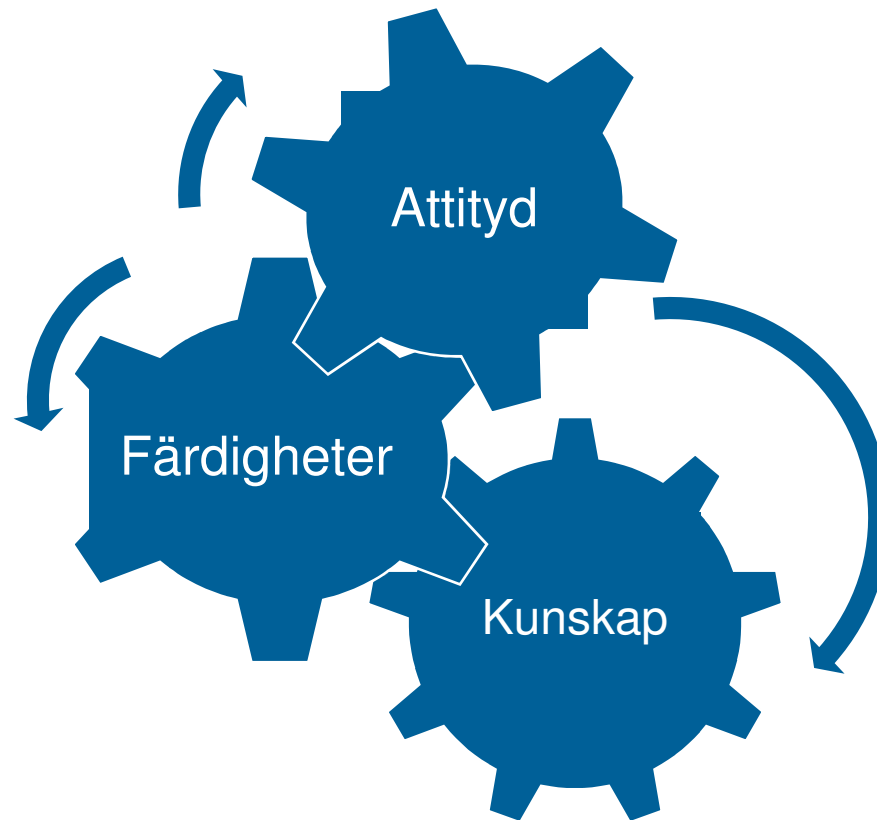
sally boa 02/08/2013 12:12

samtalsämne

Nödvändiga förutsättningar

Förutsättningar hos intervjuaren

Användningsområden

- Sätta mål
- Planera
- Utvärdera
- Reflektera
- Möjliggöra deltagande på möten
- Jämföra åsikter över tid
- Ge återkoppling till organisationer och personal
- Att utreda svåra och känsliga ämnen
- Ett verktyg för att planera sitt liv

Fördelar med Samtalsmatta

- Tydlig struktur
- Ram för öppna frågor
- Undviker direktkonfrontation
- Kan användas vid olika åldrar och svårigheter
- Minskar minnesbelastning
- Minskar distraktion
- Hjälper personer att säga nej/avböja
- Mer balanserade samtal

Evidensbaserad metod

- Nationell evidensgranskning habilitering - måttligt stark evidens
<http://www.habiliteringschefer.se/ebh/kognitivt/kognitivt.html>
- Murphy and Cameron, (2008) The effectiveness of Talking Mats with people with intellectual disability British Journal of Learning Disabilities, 36, 232-241

Multimodalt

Samtalsmatta används alltid tillsammans med annat kommunikationsstöd och kognitivt stöd som personen är van vid. Som till exempel:

- Kommunikationskortor
- Talande hjälpmedel
- Bildstöd
- Scheman

Tre projekt!

Tydlighet - vägen till självbestämmande

Projektet genomförs för att stärka rättigheterna enligt LSS, FNs konvention om mänskliga rättigheter liksom FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Projektmedel från Arvsfonden

Samarbete mellan IfA och DART

Projektets syfte

- Stärka delaktigheten och självbestämmandet i den personliga assistansen för vuxna personer med kommunikativa och kognitiva funktionsnedsättningar.
- Öka medvetenheten hos företrädare, personliga assistenter och andra som finns runt den assistansberättigade

Målgrupp

- Vuxna personer med personkretstillhörighet 1 och 2, samt personer i personkrets 3, som har behov av stöd för att stärka sitt självbestämmande i assistansen.

Ansvarsfördelningsverktyget

- Ökar medvetenheten om den assistansberättigades önskemål och vilja
- Ökar den assistansberättigades möjlighet till självbestämmande i utförandet av assistansen
- Ökar den assistansberättigades inflytande och delaktighet i utformningen av assistansen som insats
- Utveckling för barn och vuxna med kognitiva svårigheter kan stimuleras och tydliggöras.
- Tydlighet gällande roller (stöd)
- Positivt för assistenternas arbetssituation

Ansvarsfördelningsverktyget (AFV) är ett webbaserat verktyg bestående av kategorier med underliggande frågor om vanliga assistanssituationer och behov. AFV är ett praktiskt och mycket användbart verktyg i arbetet med att konkretisera assistansuppdraget så att rätten till självbestämmande och delaktighet blir en självklarhet.

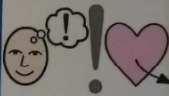
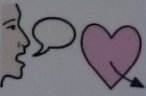

AFV är framtaget av IfA, Intressegruppen för Assistansberättigade, genom projektet IFOKUS. För mer information kring syfte och metod med AFV läs: <http://www.intressegruppen.info/bocker-och-tjanster/ansvarsfordelningsverktyget/>

Intervjumaterialet

Lathund
Del 1 – Kommunikation (1/2)

IDAG	FRAMTID
Säg: "Den här bilden betyder att uttrycka sig och att förmedla sin vilja. Vi ska prata om vem som uttrycker din vilja."	Säg: "Den här bilden betyder att uttrycka sig och att förmedla sin vilja. Vi ska prata om vem som uttrycker din vilja. Vi ska uttrycka din vilja."
1a) Vem tar initiativ till att uttrycka din vilja i olika situationer? <i>Lättare alternativ:</i> Vem talar om vad du vill (om olika saker)?	1b) Vem vill du ska ta initiativ till att uttrycka din vilja i olika situationer? <i>Lättare alternativ:</i> Vem vill du ska tala om vad du vill (om olika saker)?
2a) Vem kommunicerar det du vill till assistenterna i olika situationer? <i>Lättare alternativ:</i> Vem berättar för assistenterna vad du vill?	2b) Vem vill du ska kommunicera det du vill till assistenterna i olika situationer? <i>Lättare alternativ:</i> Vem vill du ska berätta för assistenterna vad du vill?
3a) Vem bestämmer vad dina assistenter gör?	3b) Vem vill du ska bestämma vad dina assistenter gör?
4a) Vem bestämmer på vilket sätt du kommunicerar? (tal, teckenspråkstecken, bilder, text mm) <i>Lättare alternativ:</i> Vem bestämmer om du pratar med rösten, med handtecken, med bilder eller text (+eventuellt annat)?	4b) Vem vill du ska bestämma på vilket sätt du kommunicerar? (tal, teckenspråkstecken, bilder, text mm) <i>Lättare alternativ:</i> Vem vill du ska bestämma om du pratar med rösten, med handtecken, med bilder eller text (+eventuellt annat)?

Del 1 - Kommunikation (1/2)

Ämne: Kommunikation	 kommunikation	 kommunikation
1	 uttrycka vilja	 säga det jag vill
2	 uttrycka vilja till assistenterna	 uttrycka vilja till assistenterna
3	 vad assistenterna gör	 vad assistenterna gör
4	 kommunikationssätt	 hur jag pratar

Tillverkad i Communicate InPrint, Widgit 5, 2013, www.widgit.com

*Har användningen av verktyget AFV
påverkat den assistansberättigades
möjlighet till självbestämmande
utifrån sin förmåga?*

Röster från projektdeltagare

-Jag tror det eftersom vissa saker blivit tydligare för assistenterna, men det är svårt att mäta. Det jag kan se är en större nöjdhet hos anhörig och arbetsledare.

-Vi har påbörjat en spännande resa som SKA utmynna i att brukaren blir mer involverad i sin assistans och större självbestämmande

-Känner att det lyfter fram självbestämmande och delaktighet i assistansen och att vi har börjat föra diskussion kring det. Föräldrar/god man blev nyfikna.

-Föräldrar har haft förväntningar eller trott sig veta vad den vuxna sonen vill.

Brukarrevision

Mål

Det är viktigt att även personer som kommunicerar med alternativ kompletterande kommunikation (AKK) kan inkluderas i kvalitets- och utvecklingsarbete Göteborgs Stad.

Målet med projektet är att finna en enkel, tydlig arbetsmodell för att kunna fånga synpunkter och behov från personer som använder sig av AKK.

- Arvsfondsprojekt inom brukarrevisionen styrdes av HSO (handikappföreningarnas samarbetsorgan), FUB (föreningen för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning) och Göteborgs stad.
- Två fyra pilotrevisioner hösten 2016 i daglig verksamhet samt boenden Göteborg.

Brukarrevisión

- Kvalitetskontroll av verksamheter som jobbar med personer med olika funktionsnedsättningar.
- Ett team bestående av två brukare, en anhörig och en samordnare går ut till verksamheten och med hjälp av intervjuer ställer frågor till brukarna om vad de tycker om den hjälp de får.
- Brukare har formulerat frågorna och utför intervjuer med andra brukare (från enheten som får en utvärdering)
- Genom en dialogmodell för återföring av resultat vill brukarrevisión starta processer
- Komplement till enkäter
- Är en intern utvärdering i Göteborgs stad och har gjort idag cirka 100 revisioner sedan 2008

Målgrupp

Personer i dagliga verksamheter, stöd- och serviceboende samt personlig assistans som befinner sig på en tidig utvecklingsnivå och/eller har en annan kommunikativ förmåga än tal av olika skäl.

Boendestöd för personer psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Boenden för personer med missbruk och social problematik.

- I en brukarrevision samlas All information samlas och bearbetas till en rapport där områdena bemötande och inflytande/delaktighet och deras underområden bedöms.
- Brukarrevisionen är ett komplement till enkäter och började användas i Göteborg 2008. Frågorna görs av brukare själva och personer med brukarerfarenhet är de som intervjuar.

Utveckling via ett Arvsfondsprojekt 2016

- Arbeta fram en ny modell med brukarrevisionsmodellen som bas under utbildningar 2016 samt enskilda workshops.
- Bilda team och pröva modellen i ett antal enheter under hösten 2016
- Projektet resulterade i en handbok för att använda AKK i enheter och med personer som använder AKK.
- Metodbok går att beställa via brukarrevisjonen
- brukarrevison@socialresurs.goteborg.se eller 031 367 90 32 kontakt: Christina Norman

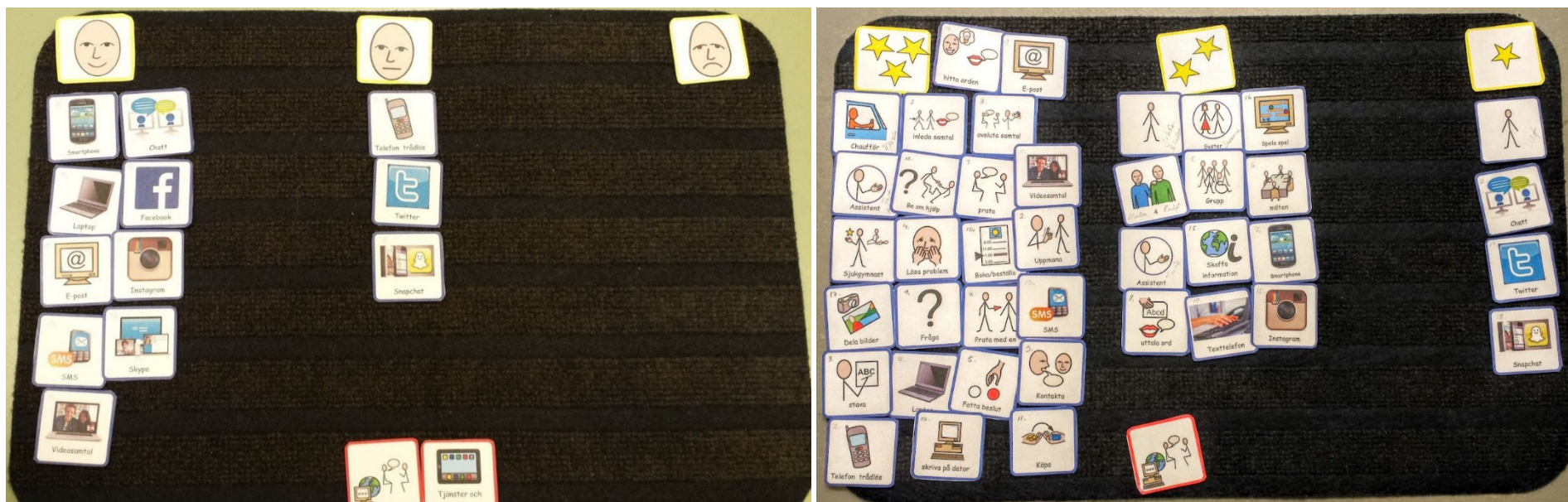
“That is how I speak nowadays” – Experiences of Remote Communication among Persons with Communicative and Cognitive Disabilities

Studie som utforskar erfarenheter av och
önskemål om fjärrkommunikation i vardagen
hos målgruppen i förhållande till
självbestämmande och delaktighet.

Metod

- Semistrukturerade intervjuer med bildstöd
- Samtalsmatta
- 11 deltagare med kommunikativa och kognitiva svårigheter

Samtalsmatta, procedur

Sammanfattning

- Samtalsmatta är ett enkelt, billigt och funktionellt verktyg
- Mångfacetterat, går att använda på många olika sätt
- Många användningsområden
- Utbildning är nödvändigt!
- Låter huvudpersonen få huvudrollen!

Tack för er
uppmärksamhet!

Frågor?

Kontakta DART

031-342 08 01

www.dart-gbg.org

